

Utländska företag

2008

NV1502

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Internationella företag

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser är statistikansvarig myndighet.

A.4 Ansvarig

Statistikansvarig myndighet: Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys)

Adress: Studentplan 3, 831 40 Östersund

Kontaktperson: Markus Lindvert

Telefon: 010-447 44 35

Telefax: 010-447 44 01

E-post: markus.lindvert@tillvaxtanalys.se

A.5 Producent

Tillväxtanalys i samarbete med Statistiska centralbyrån (SCB)

Adress: Klostergatan 23, 701 89 Örebro

Kontaktperson: Jonas Färnstrand

Telefon: 019-17 67 36

Telefax: 019-17 69 24

E-post: jonas.farnstrand@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Partiell uppgiftsskyldighet föreligger för denna undersökning, enligt MTFS 2009:01. Förutom insamling av uppgifter via postenkäter och elektroniska enkäter görs också en samkörning mot SCB:s Företagsdatabas (FDB).

Införandet av uppgiftsskyldighet föregicks av en remiss där bland annat Näringslivets regelnämnd (NNR) som fått näringslivets förtroende att samråda med myndigheter tillfrågats om synpunkter kring uppgiftslämnarplikten. När myndigheter föreslår nya eller ändrade föreskrifter och allmänna råd är de skyldiga att presentera en konsekvensanalys. NNR har en samordnande roll för näringslivet att granska dessa konsekvensanalyser. Tillväxtanalys konsekvensanalys för undersökningen *Utländska företag* ger dels en bedömning av vilka konsekvenser uppgiftslämnarplikten innebär samt en tids- och kostnadsbedömning för företagen av att besvara enkäten.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (SFS 1980:100) och i övrig verksamhet gäller sekretess enligt 8 kap 6 § i sekretesslagen.

Vid utlämnande av identitetsuppgifter på företag, t.ex. namn på företag, organisationsnummer, adress, telefon, bransch, storleksklass (efter antalet anställda) och nationalitet tillämpas 8 kap 6 § i sekretesslagen.

Uppgifter om utländskt ägande, land och ägarkontroll lämnas till det allmänna företagsregistret BASUN i enlighet med förordningen (SFS 1984:692) om det allmänna företagsregistret. Uppgifterna i BASUN omfattas inte av sekretess.

A.8 Gallringsföreskrifter

Alla allmänna handlingar inom ramen för statistiken Utländska företag bevaras tills vidare. Gallringsutredning planeras.

A.9 EU-reglering

Statistiken över internationella företag är reglerad enligt "Regulation (EC) No 716/2007 of the European Parliament and of the Council On 20 June 2007 on Community statistics on the structure and activity of foreign affiliates" (FATS-R).

vilken avser både Utländska företag (inward investment) och Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet (outward investment). Enligt förordningen är statistik över internationella företag obligatorisk för EU:s medlemsländerna att leverera till Eurostat. Enligt förordningen skall året för ikraftträdandet utgöra första referensår (år 2007) för den obligatoriska leveransen till Eurostat avseende utlandsägda företag. Medlemsländerna har haft möjlighet att lämna synpunkter på förordningen.

A.10 Syfte och historik

Tillväxtanalys är sedan 1 april 2009 statistikansvarig myndighet för officiell statistik enligt lag om den officiella statistiken (SFS 2001:99) och bilaga till förordning (SFS 2001:100) om den officiella statistiken *Internationella företag*. Tillväxtanalys tog över detta ansvar från Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS). I åtagandet ingår bland annat att genomföra en undersökning av utlandsägda företag i Sverige.

Undersökningen om Utländska företag syftar till att belysa omfattningen och förändringar i det utländska ägandet av företag, filialer och arbetsställen i Sverige.

A.11 Statistikanvändning

Uppgifter om företagens globalisering och dess omfattning och konsekvenser utgör viktiga underlag till närings- och handelspolitiken. De största användarna i Sverige är Tillväxtanalys samt Närings- och Utrikesdepartementen. En stor användare av statistiken över utländska företag är Invest in Sweden Agency (ISA) som använder undersökningen som underlag för främjandet av utländska investeringar i Sverige. Användarrådet för statistikområdet internationella företag består av representanter för: Tillväxtanalys, Utrikesdepartementet, Näringsdepartementet, Svenskt Näringsliv, Invest in Sweden Agency, SCB, LO, TCO, SIF, Kommerskollegium, NNR samt handelshögskolorna i Jönköping och Stockholm.

Andra användare som är intresserade av dessa uppgifter är t.ex. företag,

utländska handelsrepresentationer i Sverige, journalister, forskare, näringslivssekreterare i kommuner och regionalekonomer vid länsstyrelserna.

OECD erhåller årligen en rad ekonomiska data för offentliggörande i deras databas, Foreign Affiliates, och i särskilda publikationer. EU-kommissionens statistikorgan Eurostat erhåller en mängd data för offentliggörande i deras databas samt för diverse publikationer. FN-organet UNCTAD visar ett växande intresse för statistik över internationella företag och har gett ut World Investment Directory, förutom den årliga publikationen World Investment Report.

A.12 Uppläggning och genomförande

Ägandeförhållanden i samtliga företag som finns i Tillväxtanalys register över utländska företag undersöks sedan 1996 årligen via postenkäter. I 2005 års undersökning infördes även webbenkäter.

Vid skapande av populationen hämtas först de utländska företagen från fjolårets register. Detta register uppdateras med uppgifter från listor som Tillväxtanalys tar fram från bl.a. tidningar, Koncernredovisningar, ISA och ambassader i utlandet. Nya uppgifter om filialer hämtas från Skatteverket till SCB. Filialer utan fast driftsställe ingår ej. Direkt innan utskick hämtas nya uppgifter om de utländska företagens från koncernstruktur.

Post- och webbenkäterna består av tre olika varianter, där den mest omfattande skickas till koncernmoderbolaget i Sverige och en mindre omfattande skickas till dotterbolagen. En förenklad enkät skickas till filialerna. Enkäten skickas till ekonomichefen i februari och undersökningen publiceras i juni på Tillväxtanalys hemsida: www.tillvaxtanalys.se.

Uppgifterna från enkätundersökningen samkörs sedan med identitetsuppgifter samt anställda från FDB.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Tydligare definitioner av utländskt ägande och nationalitet på företagen diskuteras inom flera internationella organisationer; EU, OECD, IMF, FN och WTO. En fråga gäller hur företag som ägs till lika delar av företag från olika länder bör definieras. Detta har aktualiserats genom ett ökande antal företag som har två eller flera ägare i olika länder. I dagsläget redovisas dessa i gruppen ”delat ägande”.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Utländska företag ingår i statistikområdet Internationella företag. Förutom publikationen Utländska företag ansvarar Tillväxtanalys för framtagande och leverans av följande publikationer där statistik inom detta område ingår:

- OECD-rapportering
- EU-rapportering
- FoU i internationella företag
- Svensk koncerner med dotterbolag i utlandet

OECD-rapportering

OECD-rapporteringen omfattar ca 20 variabler. Samkörning av Tillväxtanalys

register över utländska företag med SCB:s Företagens ekonomi och SCB:s Utrikeshandelsstatistik, görs årligen.

EU-rapportering

EU-rapporteringen omfattar ca 20 variabler. Samkörning av Tillväxtanalys register över utländska företag med SCB:s Företagens ekonomi och SCB:s Utrikeshandelsstatistik, görs årligen. Från och med referensåret 2007 är det obligatorisk för EU:s medlemsländer att leverera statistik över utländska företag till Eurostat. Se även A.9 EU-reglering.

Forskning och utveckling i internationella företag

Samkörning görs vartannat år av Tillväxtanalys register över utländska företag med SCB:s Forskning och Informationsteknologi. dessutom genomförs en enkät undersökningen som omfattar de 20-25 största industrikoncernernas FoU-verksamhet i Sverige och utlandet.

Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet

Årlig undersökning om de svenska koncernernas verksamhet i utlandet, undersökningen baserar sig i huvudsak på koncernernas årsredovisningar. De variabler som samlas in är antal anställda per land och koncernernas bransch. Undersökningen har genomförts årligen sedan 1996.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De statistiska målstorheter som redovisas är hur de utländska företagen fördelar sig antalsmässigt efter olika aspekter på deras verksamhet. Ett flertal indelningar görs bland annat efter nationalitet, branschtillhörighet samt storleksklass med avseende på antal anställda.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen är samtliga aktiva utländska företag i Sverige. Statistiken omfattar alla identifierade företag där mer än 50 procent av röstvärdet innehas av en eller flera ägare från utlandet. Med aktiva företag avses företag som:

- är registrerade för moms och/eller är registrerade som arbetsgivare och/eller är F-skatteregistrerat i momsbefriad bransch.
- moderbolag som inte är registrerade för moms eller som arbetsgivare, men har aktiva dotterbolag
- företag med stor ekonomisk betydelse, dvs. företag som har en balansomslutning på över 30 miljoner kronor eller ett aktieinnehav hos VPC på över 30 miljoner kronor.

Undersökningsobjekt är företag, filialer och arbetsställen. Enkäten vänder sig till moderbolag, dotterbolag och filialer. Därefter kompletteras denna med uppgifter om arbetsställen från FDB. Filialer ingår i undersökningen sedan referensåret 1994.

1.1.2 Variabler

Statistiken utgår från bestämning av ägandeförhållanden och nationalitet på studerade företag per 31 december. Därefter kompletteras dessa uppgifter så långt som möjligt med andra undersökningar för att reducera uppgiftslämnandet.

Med ägande avses det företag i utlandet som kontrollerar respektive kan utöva inflytande över företagets verksamhet i Sverige. Ägandet och företagets nationalitet bestäms efter den yttersta utländska investerarens röstvärde i företaget. Detta röstvärde måste överstiga 50 procent för att företaget ska

definieras som utländskt.

En investerare från utlandet som innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde har entydigt ett dominerande inflytande över företagets verksamhet. I de fall där ägarskapet är delat mellan två eller fler länder är det betydligt svårare att fastställa hur omfattande inflytande de har eller utövar i praktiken. Företag vars ägarskap är delat mellan två eller flera länder redovisas som en egen grupp, ”delat ägande”. Gruppen omfattar företag som kontrolleras av två eller flera utländska ägare med olika nationalitet vilka tillsammans innehar aktier med ett röstvärde som är högre än 50 procent. Företag med delat ägande där 50 procent av aktiernas röstvärde innehas av en svensk ägare räknas fortfarande som svenskägda och ingår således inte i denna statistik.

Om uppgift om ägarland saknas eller ej kan bestämmas av andra skäl anges ”land ej specificerat” i tabellerna.

Nedan redovisas variabler från respektive källa; enkätvariabler för utländska företag samt variabler från företagsregistret.

Utländska företag: Enkätvariabler

Variabler som samlas in för moderbolag i Sverige:

Utlkod	Om företaget är utlandsägt eller svenskägt
Ejverksam	Om företaget är nedlagt finns alternativ; likvidation, konkurs, avregistrering och fusion (namn på nytt företag samt organisationsnummer)
EjUtlagdAr	Det årtal som företaget har lagts ned eller blev svenskägd
VerksSedan sedan	Det årtal som företaget har bedrivit verksamhet i Sverige sedan
UtlTidigare Etablform	Det årtal som företaget för första gången blev utlandsägt Förvärv, fusion, nyetablering, joint venture
MajAgare	Namn på närmsta utländska ägare
MajLand	Investerarland (närmaste direkta ägare i utlandet)
KoncAgare	Koncernens yttersta ägare, dvs. det företag som inte ägs till mer än 50 procent av någon annan investerare)
KoncLand	Ursprungsland (sätet för koncernens yttersta ägare)
EuHk	Förekomst av europeiskt huvudkontor/land (besvaras endast av utomeuropeiska företag)
Dotterbolag	Namn och organisationsnummer på företagets dotterbolag, dotterdotterbolag etc.
OrgnrMtfg	Organisationsnummer för ev. nytt moderbolag
RegHK	Förekomst av regionalt huvudkontor/region
Övrigt:	Kontaktperson, telefon, e-post, webbadress till företaget

Variabler som samlas in för dotterbolag i Sverige:

Utlkod	Om företaget är utlandsägt eller svenskägt
Ejverksam	Om företaget är nedlagt finns alternativ; likvidation, konkurs, avregistrering och fusion (namn på nytt företag samt organisationsnummer)
EjUtlagdAr	Det årtal som företaget har lagts ned eller blev svenskägd
VerksSedan sedan	Det årtal som företaget har bedrivit verksamhet i Sverige sedan
UtlTidigare Etablform	Det årtal som företaget för första gången blev utlandsägt Förvärv, fusion, nyetablering, joint venture
OrgnrMtfg	Organisationsnummer för moderbolag i Sverige
Namn	Namn på moderbolaget i Sverige

YtterstaAgare	Koncernens yttersta ägare, dvs. det företag som inte ägs till mer än 50 procent av någon annan investerare
YtterstaLand	Ursprungsland (sätet för koncernens yttersta ägare)
Övrigt:	Kontaktperson, telefon, e-post, webbadress till företaget

Variabler som samlas in för filialer i Sverige:

Utlkod	Om filialen är utlandsägd eller svenskägd
Ejverksam	Om filialen är nedlagt finns alternativ; likvidation, konkurs, avregistrering och fusion (namn på nytt företag samt organisationsnummer)
EjUtlagdAr	Det årtal som filialen har lagts ned eller blev svenskägd
VerksSedan	Det årtal som filialen har bedrivit verksamhet i Sverige sedan
Etablform	Förvärv, fusion, nyetablering, joint venture
KoncBolag	Namn på utländskt koncernbolag
KoncLand	Investerarland (närmast direkta ägare i utlandet)
YtterstaAgare	Koncernens yttersta ägare, dvs. det företag som inte ägs till mer än 50 procent av någon annan investerare
YtterstaLand	Ursprungsland (sätet för koncernens yttersta ägare)
Övrigt:	Kontaktperson, telefon, e-post, webbadress till företaget

Landförteckning

Antal företag och antal anställda fördelas på nedanstående länder. Denna lista omfattar fler länder än de som är ägarländer till företag i Sverige.

AD	Andorra
AE	Förenade Arabemiraten
AF	Afganistan
AG	Antigua
AL	Albanien
AM	Armenien
AN	Nederländska Västindien
AO	Angola
AR	Argentina
AS	Samoa, Amerikanska
AT	Österrike
AU	Australien
AZ	Azerbajdzjan
BA	Bosnien-Hercegovina
BB	Barbados
BD	Bangladesh
BE	Belgien
BF	Burkina Faso
BG	Bulgarien
BH	Bahrain
BI	Burundi
BJ	Benin
BM	Bermuda
BN	Brunei Darussalam
BO	Bolivia
BR	Brasilien
BS	Bahamas
BT	Bhutan
BW	Botswana
BY	Vitryssland
BZ	Belize

CA	Canada
CD	Kongo, Demokratiska Republiken f.d. Zair
CF	Centralafrikanska Republiken
CG	Kongo
CH	Schweiz
CI	Elfenbenskusten
CL	Chile
CM	Kamerun
CN	Kina
CO	Colombia
CR	Costa Rica
CU	Cuba
CV	Kap Verde
CY	Cypern
CZ	Tjeckiska Republiken
DE	Tyskland
DJ	Djibouti
DK	Danmark
DM	Dominica
DO	Dominikanska Republiken
DZ	Algeriet
EC	Ecuador
EE	Estland
EG	Egypten
EH	Västra Sahara
ER	Eritrea
ES	Spanien
ET	Etiopien
FI	Finland
FJ	Fiji
FK	Falklandsöarna
FM	Mikronesien
FO	Färöarna
FR	Frankrike
GA	Gabon
GB	Storbritannien
GD	Grenada
GE	Georgien
GF	Franska Guyana
GH	Ghana
GI	Gibraltar
GL	Grönland
GM	Gambia
GN	Guinea
GP	Guadelope
GQ	Ekvatorialguinea
GR	Grekland
GT	Guatemala
GW	Guinea-Bissau
GY	Guyana
HK	Hongkong
HN	Honduras
HR	Kroatien
HT	Haiti
HU	Ungern

ID	Indonesien
IE	Irland
IL	Israel
IM	Isle of Man
IN	Indien
IO	Brittiska Indiska Oceanöarna
IQ	Irak
IR	Iran
IS	Island
IT	Italien
JE	Jersey
JM	Jamaica
JO	Jordanien
JP	Japan
KE	Kenya
KG	Kirgisistan
KH	Kambodja
KI	Kiribati
KM	Comorerne
KN	St Kitts-Nevis
KP	Nordkorea
KR	Syd Korea
KW	Kuwait
KY	Caymanöarna
KZ	Kazakstan
LA	Laos
LB	Libanon
LC	Santa Lucia
LI	Liechtenstein
LK	Sri Lanka
LR	Liberia
LS	Lesotho
LT	Litauen
LU	Luxemburg
LV	Lettland
LY	Libyen
MA	Marocko
MC	Monaco
MD	Moldavien
MG	Madagaskar
MH	Marshallöarna
MK	Makedonien
ML	Mali
MM	Myanmar
MN	Mongoliet
MO	Macao
MP	Norra Marianerna
MQ	Martinique
MR	Mauretanien
MS	Montserrat
MT	Malta
MU	Mauritius
MV	Maldiverna
MW	Malawi
MX	Mexiko

MY	Malaysia
MZ	Mocambique
NA	Namibia
NC	Nya Caledonien
NE	Niger
NG	Nigeria
NH	Nya Hebriderna
NI	Nicaragua
NL	Nederländerna
NO	Norge
NP	Nepal
NR	Nauru
NZ	Nya Zeeland
OM	Oman
PA	Panama
PE	Peru
PF	Tahiti
PG	Papua Nya Guinea
PH	Filippinerna
PK	Pakistan
PL	Polen
PM	Miquelon
PN	Pitcairn
PR	Puerto Rico
PS	Palestina (Ockuperat Palestinskt Område)
PT	Portugal
PW	Palau
PY	Paraguay
QA	Qatar
RE	Reunion
RO	Rumänien
RU	Ryssland
RW	Rwanda
SA	Saudiarabien
SB	Salomonöarna
SC	Seychellerna
SD	Sudan
SE	Sverige
SG	Singapore
SH	St Helena
SI	Slovenien
SK	Slovakiska Republiken
SL	Sierra Leone
SM	San Marino
SN	Senegal
SO	Somalia
SR	Surinam
ST	Sao Tome, Principe
SV	El Salvador
SY	Syrien
SZ	Swaziland
TC	Turks- och Caicosöarna
TD	Tchad
TG	Togo
TH	Thailand

TJ	Tadzjikistan
TM	Turkmenistan
TN	Tunisien
TO	Tonga
TP	Östra Timor
TR	Turkiet
TT	Trinidad Tobago
TV	Tuvalu
TW	Taiwan
TZ	Tanzania
U9	Uppgift saknas
UA	Ukraina
UG	Uganda
US	USA
UY	Uruguay
UZ	Uzbekistan
VA	Vatikanstaten
VC	St Vincent och Grenadinerna
VE	Venezuela
VG	Jungfruöarna, Brittiska
VI	Jungfruöarna, Amerikanska
VN	Vietnam
VU	Vanuatu
WF	Wallis- och Futunaöarna
WS	Samoa
XA	Amerikanska Oceanien
XC	Ceuta
XK	Nyzeeländska Oceanien
XL	Melilla
XO	Australiska Oceanien
XR	Polarregionerna
YE	Yemen
YT	Mayotte
YU	Jugoslavien
ZA	Sydafrika
ZM	Zambia
ZR	Zaire
ZW	Zimbabwe

Utländska företag: Identitetsuppgifter m.m. från företagsregistret, FDB

Anst	antal anställda enligt FDB
Bransch	bransch (SNI 2007)
CFARNr	arbetsställets idnummer
Ftgstat	företagsstatus
Jurform	juridisk form
Kommun	kommunkod
Lan	länskod
Namn	företagsnamn
Sektor	sektor
Stkl	storleksklass
adress, postnummer och telefonnummer	

Definitioner av variablerna

Antal anställda: Antal personer som arbetar i ett företag vid årets slut och ej

medelantalet anställda.

Arbetsställe: Alla verksamma företag har minst ett arbetsställe. Med arbetsställe avses varje adress, fastighet eller grupp av fastigheter där företaget bedriver verksamhet. Arbetsställen per län redovisas i rapporten för att få en bättre regional fördelning av de utländska företagens verksamhet i Sverige. Nedanstående villkor måste uppfyllas om ytterligare arbetsställen ska bli verksamma för ett företag:

- det ska förekomma någon typ av verksamhet (näringsgren)
- det skall finnas en plats där verksamheten bedrivs (geografiskt avgränsad)
- verksamheten skall bedrivas under en längre tid (stadigvarande)
- det skall finnas anställd personal (minst en halv årsperson)

Filial: En filial är en del av ett företag i utlandet men med en självständig förvaltning i Sverige. Ett och samma företag får bara ha en filial i Sverige. Ett företag som är lokaliserat i utlandet men som vill driva näringsverksamhet i Sverige utan att registrera ett dotterbolag, ska normalt registrera en filial.

Några typiska drag för en filial är:

- Filialen är inte en separat juridisk person utan en del av företaget i utlandet.
- Filialen lyder under svensk lag och svenska myndigheters beslut, när det gäller rättsförhållanden som uppkommer i samband med verksamheten i Sverige.
- Filialen har inget aktiekapital, utan dess tillgångar och skulder är en del av företaget i utlandets totala förmögenhetsmassa.
- En filial ska ha egen bokföring. Bokföringen ska vara skild från moderföretaget, bland annat för att en särskild årsredovisning ska kunna lämnas för filialen.

Fusion: Sammanslagning av två självständiga företag till ett nytt företag.

Företag: Juridisk enhet eller bokslutsenhet

Koncern: En koncern består av minst två företag, ett moderbolag och ett dotterbolag. Varje bolag är en egen juridisk person och har ett huvudkontor (säte). En stor koncern har förutom moderbolag även ett koncernmoderbolag, som vanligen är den yttersta ägaren i koncernen. Olika verksamhetsområden kan ha olika moderbolag som ansvarar för ett antal dotterbolag. I stora globala koncerner kan en koncernmoder ha egna moderbolag som i sin tur har dotterbolag i olika länder. Alternativt är dotterbolagen organiserade direkt under en koncernmoder.

Konkurs: Konkurs innebär att i princip alla tillgångar som en skuldsatt person eller ett företag har tas om hand och används för att betala av alla skulder som personen eller företaget har. Ett företag försätts i konkurs då tingsrätten beslutat om detta, verksamheten upphör därefter.

Likvidation: Likvidation kan vara ett alternativ till konkurs. Det finns både frivillig- och tvångslikvidation beroende på vilken företagsform som bedrivits. Förutsättningen för att ett bolag kan upplösas genom likvidation är att bolagets tillgångar räcker till att betala av skulderna. Om bolaget har mer skulder än tillgångar, kan bolaget inte upplösas genom likvidation utan genom konkurs. Innebörden av likvidationen är att verksamheten avvecklas och skulderna betalas. Eventuellt överskott skiftas på delägarna.

Virtuella filialer: Filialer som är registrerade för moms och eller är F-skatteregistrerat i momsbefriad bransch men som saknar fast arbetsställe i Sverige.

Ägarland (ursprungligt): Koncernmoderns eller den yttersta ägarens hemvist.

1.1.3 Statistiska mått

Huvuddelen av uppgifterna redovisas som summor och aggregat. I vissa fall redovisas andelar, t.ex. utländska företags andel av det totala näringslivets omsättning, anställda, förädlingsvärde m.m.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Uppgifterna redovisas i olika gruppindelningar, vilka också korstabuleras. De vanligaste indelningarna är:

- bransch
- ägarland
- region (län, kommun)
- storleksklass

Branschindelning sker enligt svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI2007) sedan referensåret 2008. Denna branschindelning motsvarar EU:s NACE Rev. 2. Detaljeringsnivån är i de flesta fall tvåsiffrig SNI2007. I de tabeller som har värden för tidigare år används (SNI2002 eller SNI92).

Branschkodningen sker enligt så kallad NgS-bransch (näringsgren statistik-betjänad bransch) dvs. företagets betjänade bransch. Detta innebär att i de fall företaget är en hjälpverksamhet får det samma bransch som företaget det betjänar. I de fall NgS-bransch saknas används istället Ng-bransch. Ng-bransch (näringsgren egen bransch) är företagets verkliga bransch som återspeglar dess verksamhet.

Fördelningarna av företag på ägarländer baseras på uppgifter om koncernens yttersta ägare som inte ägs till mer än 50 procent av någon annan. Antal arbetsställen och antal anställda redovisas per län och på storstadskommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö samt övriga kommuner. Antal företag och antal anställda är fördelade på storleksklasser enligt EU-kommissionens rekommendation; 0, 1-9, 10-49, 50-249, 250-449, 500-. Små företag har färre än 50 anställda och medelstora företag har mellan 50 och 249 anställda.

1.1.5 Referenstider

Statistiken avser utländska företag år 2008. Materialet baseras på enkätuppgifter om ägarförhållandena per den 31/12 2008.

1.2 Fullständighet

Statistiken beskriver företag där den utländske ägaren innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde och därmed har ett entydigt dominerande inflytande över företagets verksamhet. I de fall där ägarskapet är delat mellan två eller fler länder är det betydligt svårare att fastställa hur omfattande inflytande de har eller utövar i praktiken. Dessa redovisas i en separat grupp, delat ägande. Företag med delat ägande där 50 procent av aktiernas röstvärde innehas av en svensk ägare räknas som svenskägda och ingår således inte i denna statistik.

De företag som tillkommer i undersökningen behöver inte vara *nya* utländska företag utan kan även vara företag som varit utlandsägda sedan tidigare, men som inte funnits med i registret. En ökning av antalet utländsk företag ett visst undersökningsår kan således även bero på förbättrad täckning.

Antalet utländska filialer som är registrerade för skatt men som saknar fast arbetsställe, så kallade virtuella filialer var år 2008 408 stycken. Dessa filialer kan av praktiska orsaker inte undersökas med enkät eftersom de inte bedriver

någon stadigvarande verksamhet på en adress i Sverige. Dessa filialer ingår därför inte i redovisningen.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Registret innehåller uppgifter om alla kända utländska företag i Sverige. Genom avstämning mot koncernregister och andra offentliga källor som databaser och tidningar erhålls uppgifter om nya utländska företag. De koncernregister som används baseras på årsredovisningar vilket innebär en eftersläpning av uppdateringen av nya företag. De företag som tillkommer i registret respektive undersökningsår behöver således inte vara nya utlandsägda företag utan kan även vara företag som varit utlandsägda sedan tidigare, men som inte funnits med i registret. En ökning av antalet utlandsägda företag kan följaktligen inte enbart sägas bero på ägarförändringar ett visst år. En ökning av antalet utlandsägda företag ett visst undersökningsår kan således även bero på förbättrad täckning.

En stor del av förändringar i statistiken beror på förändringar i populationen utländska företag. Hela koncerner kan från ett år till ett annat ändra nationalitet. En koncern eller ett företag som ena året var utlandsägt kan nästa år vara svenskägd och vice versa. Inom koncerner beror förändringarna framförallt på köp, försäljningar och nedläggningar av bolag. Att förändringar i population kan ha stort genomslag på statistiken bör särskilt beaktas vid tolkningen av utvecklingen i särskilda länder och för enskilda branschgrupper. Populationsförändringarna försvårar även jämförelser över tiden.

Statistikens ändamål är att ge en indikation på hur många företag som var utländska respektive år. Samt från vilka länder de ägs och vilka branscher de tillhör. Jämförelser över tiden för enskilda ländergrupper och branscher skall göras med försiktighet då populationsförändringar som nämnts ovan kan få stor genomslagskraft.

2.2 Osäkerhetskällor

Det är främst metoden att finna nya utländska företag och bortfallet som orsakar problem i undersökningen.

2.2.1 Urval

Registret över utländska företag omfattar samtliga kända aktiva företag där mer än hälften av aktiernas röstvärde innehas av ägare i utlandet.

2.2.2 Ramtäckning

Registret över utländska företag kan innehålla både över- och undertäckning. Övertäckning innebär att registret kan innehålla företag som inte är utlandsägda. Detta rör i första hand företag som tidigare varit utlandsägda, men som har övergått i svensk ägo och inte har besvarat enkäten.

Undertäckning innebär att företag som egentligen tillhör undersökningspopulationen saknas. Undertäckningen uppkommer genom att företag som är utländska inte finns med i registret. Det kan tex. röra sig om företag som förvärvats under året och som vi ej fått uppgift om, eller företag som sedan tidigare är utlandsägda och som saknas i registret. Då ingen helt tillförlitlig källa för att uppdatera för samtliga förvärv och nyetableringar finns tillgänglig är undertäckningen svår att kvantifiera. Dessa problem har dock minskat sedan totalundersökningar introducerades 1996. Vidare är definitionen

av utlandsägda företag i vissa gränsfall oklar, varför tillämpade definitioner kan medföra både under- och övertäckning.

Slumpfel uppstår vid statistiska urvalsundersökningar och finns därför inte i denna undersökning om antal företag och antal anställda, eftersom detta är en totalundersökning.

2.2.3 Mätning

Ägandeförhållanden i samtliga företag (moderbolag, dotterbolag och filialer) som finns i Tillväxtanalys register över utlandsägda företag undersöks årligen via post enkäter. Från och med undersökningsåret 2005 infördes även ett elektroniskt alternativ. Övriga variabler hämtas från FDB.

2.2.4 Svartsbortfall

Uppdatering av utlandsägda registret sker via en enkät. Inför 2004 års undersökning infördes uppgiftslämnarplikt vilket minskat bortfallsandelen betydligt jämfört med tidigare år. I 2008 års undersökning var svarsfrekvensen 85,8 procent. Bortfallet för moderbolagen var 14,2 procent, för dotterbolagen 13 procent och för filialerna 13,9 procent. Stora ansträngningar läggs ner på att få korrekta uppgifter från de bolag som har många dotterbolag och många anställda. Av de företag med fler än 250 anställda är bortfallet endast (6 företag). Det faktiska bortfallet rör små företag med få anställda.

För företag som inte besvarat enkäten detta år, tas uppgifter om ägarförhållanden från föregående års uppgifter. Aktivitetsbegrepp samt uppgifter om anställda uppdateras från FDB. I de fall uppgifter om ägarförhållanden saknas för stora företag har dessa frågor uppdaterats med hjälp av direktkontakt med företagen eller via årsredovisningen.

2.2.5 Bearbetning

Databeredningen, dvs. dataregistrering och kodning har gjorts med hjälp av skanning. Därefter har uppgifterna verifierats och granskats. Även material som inkommer via elektronisk enkät genomgår granskning. Det kan således finnas avvikelser mellan enkätsvar och elektroniskt lagrade data, men dessa är troligtvis försumbara.

2.2.6 Modellantaganden

Om företagen har svarat att de inte längre är utlandsägda eller ej längre är aktiva ska de även fylla ifrån vilket år detta gäller. Om företagen inte besvarat denna fråga imputerats den med samma år som undersökningsåret. Utöver detta har inga imputeringar gjorts.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmätt

Osäkerhetsmätt har ej redovisats, då vi ej använder den typen av skattningar som kräver sådan redovisning.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Samtliga aktiva utländska företag ingående i registret plus samtliga aktiva nytilkomna företag undersöks årligen. Data för utländska företag publiceras i slutet av juni varje år.

Forskning och utveckling i internationella företag publiceras vartannat år sedan 1997.

3.2 Framställningstid

Med framställningstid menas här tiden från referensperiodens slut till undersökningens färdigställande. Framställningstiden för uppgifter om utlandsägda företag var 6 månader för data avseende 2008.

3.3 Punktlighet

Enkätundersökningen *Utländska företag 2008* publicerades enligt publiceringsplanen, den sista juni 2009.

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen om utländska företag har genomförts på ungefär samma sätt under perioden 1987-1993. I samband med publicering av årgång 1994 infördes redovisning enligt SNI92, och samtidigt utökades publiceringen väsentligt på ett flertal punkter. För de övergripande tabellerna redovisades siffror omräknade till SNI92 tillbaks till 1990 för jämförbarhetens skull. Genom utökade insatser sedan 1994 samt genom totalundersökningar av moderbolag, dotterbolag och filialer från undersökningsåret 1996 har täckningen av utlandsägda företag förbättrats avsevärt. Tidigare undersöktes samtliga nytilkomna företag och knappt hälften av de befintliga företagen i registret. Vidare skickades tidigare enkäter enbart till moderbolaget i Sverige. Bäst jämförbarhet och minst felaktigheter finns från referensåret 1996 och framåt.

Från och med undersökningsåret 2008 sker redovisning enligt SNI2007. Den nya branschklassificeringen gör att jämförelser mellan år 2008 och tidigare år på branschnivå är svåra att göra. De största förändringarna mellan SNI2002 och SNI2007 gäller tjänstesektorn men även tillverkningsindustrin påverkas. Antalet utländska företag och antalet anställda påverkas inte av SNI förändringen. Detta gör att jämförelser över tid per ägarland, på regional eller nationell nivå kan göras trots den förändrade SNI koden.

År 2001 infördes gruppen ”delat ägande” som en egen redovisningsgrupp. Gruppen omfattar företag som kontrolleras av två eller flera utländska ägare med olika nationalitet vilka tillsammans innehar aktier med ett röstvärde som är högre än 50 procent. Tidigare delades varje variabls värde upp mellan ägarländerna. Om t ex. ett företag var 50/50-ägt fick varje land hälften av de anställda, hälften av omsättningen osv.

En förändrad definition av vad som var ett aktivt företag användes i 2003 års undersökning. Denna definition medförde en ökning av antalet företag år 2003. Till 2004 års undersökning förändrades åter aktivitetsbegreppet, vilket ledde till att många företag utgick ur populationen. Aktivitetsbegreppet som återinfördes i 2004 års undersökning och som använts sedan dess är det samma som beskrivs under avsnitt 1.1.1 *Objekt och population*. Antalet anställda påverkades inte i någon större omfattning av den ändrade definitionen år 2003 eftersom berörda företag i huvudsak var små med få eller inga anställda.

Nya enkätfrågor kring orsaken till att företagen upphört har införts i 2004 års undersökning. Detta möjliggör ett snabbare utträde ur registret för verksamheter som upphör.

Branschkodningen har från och med undersökningsåret 2004 ändrats från så kallad Ng-bransch (näringsgren egen bransch) till NgS-bransch (näringsgren statistik-betjänad bransch). Ng är företagets verkliga bransch som återspeglar dess verksamhet, medan NgS är företagets betjänade bransch. Detta innebär att i

de fall företaget är en hjälpverksamhet får det samma bransch som företaget det betjänar. I de fall NgS-bransch saknas används istället Ng-bransch.

I 2004 års undersökning redovisas för första gången antalet virtuella filialer.

Svarsplikt infördes på enkäterna inför 2004 års undersökning vilket förbättrade svarsfrekvensen från 72,4 procent 2003 till 84,8 procent 2004. 2008 var svarsfrekvensen den 85,8 procent.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Variabler som hämtas från FDB kan jämföras med motsvarande uppgifter för andra företagsgrupper eller hela näringslivet.

Internationell jämförbarhet

Uppgifter om internationella företag publiceras både av OECD och av Eurostat, vilket möjliggör internationella jämförelser mellan länder.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Samkörningar av enkätundersökningen av utländska företag och annan statistik hos SCB görs. Som nämnts i avsnittet om variabler varierar täckning och definitioner i de olika källorna. Det kan innebära problem att tolka statistiken. Några variabler som särskilt bör uppmärksammas är antal företag och antal anställda.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Utländska företag ingår i Sveriges officiella statistik. Uppgifter om utländska företag har publicerats både i tryckta publikationer och på Tillväxtanalys hemsida www.tillvaxtanalys.se. Sedan 1999 ingår en undersökning av utländska företag också i en publikation om forskning och utveckling i Internationella företag. Denna undersökning genomförs vartannat år och publiceras tillsammans med forskning och utveckling i stora svenska industrikoncerner.

På Tillväxtanalys hemsida finns publicerade rapporter om Utländska företag och Forskning och utveckling i internationella företag finns från år 1997.

Även OECD, Förenta Nationerna, UNCTAD och Eurostat publicerar statistik om utländska företag.

5.2 Presentation

Statistik publikationerna innehåller text, tabeller och diagram för ett urval av de insamlade uppgifterna. Tillväxtanalys avser att från och med referensåret 2009 inte längre översätta publikationen till engelska. Istället kommer det att i rapporten finnas med engelska översättningar av sammanfattningen och av tabell rubrikerna.

5.3 Dokumentation

Förutom i denna produktbeskrivning finns metoderna dokumenterade i de statistikrapporter som publiceras. Detaljerade uppgifter om FDB återfinns på SCB:s hemsida.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Tillväxtanalys och SCB kan på beställning göra specialbearbetningar av statistiken utlandsägda företag. Ytterligare information om statistiken kan

erhållas från Tillväxtanalys eller SCB.

5.5 Upplýsingstjänster

För ytterligare upplýsningar kan Ni kontakta Markus Lindvert (Tillväxtanalys) på tel. 010-447 44 35, e-post: markus.lindvert@tillvaxtanalyss.se eller Jonas Färnstrand (SCB) på tel. 019-17 67 36, e-post: jonas.farnstrand@scb.se.